

Het gebeurde in de nacht van 27 op 28 mei 1940

50 jaar geleden brandde stadhuis van Oostende af

Hôtel de Ville

Het stadhuis rond 1905. Men ziet al de kiosk, een roomijswagentje en een publiciteitskar, alsook personages op hun „pickebeste”. Het was waarschijnlijk een zondag.

Toen koning Leopold III met het Belgisch leger in de ochtend van 28 mei 1940 kapituleerde, was Oostende een vernielde stad. Omdat er familie van mijn broer op het Wapenplein woonde besloten wij vlug per fiets naar de vernielde plaatsen te gaan kijken.

Op het Wapenplein gekomen, het was toen ongeveer 11 u. zagen we enkel brandende gebouwen. Het stadhuis stond nog in lichterlaaie, de stadsbibliotheek liet een verschroeiende muur zien met daarachter rokend puin, heel de achterzijde van het plein was vernield en de Breidelstraat telde geen enkel huis meer. Op het Wapenplein zagen we enkel de stadsbibliothekaris Carlo Loontjens in gesprek met één pompier, die zei duidelijk: „Maar mijnheer Loontjens, er is al van gisteren geen water meer om te blussen”. Voorzichtig keek Loontjens naar het gebouw en dacht vooral aan de archieven van de stad die onherroepelijk verloren gingen. De derde persoon die we zagen was een oud vrouwtje dat in een laken wat spullen uit haar huis had gered en het stadscentrum ontvluchtte, niet wetend dat het Belgisch leger zich overgegeven had.

Plots verschenen er nog 2 Duitse vliegtuigen laagskerend over de brandende stad en mitrailleurden er nog lustig op los. Ook zij wisten niet dat hun strijd gestreden was.

Met dat beeld van een verwoeste stad voor ogen wil ik toch even het oude stadhuis in herinnering brengen. Het stadhuis werd in 1711 gebouwd volgens de plannen van een Dendermondse augustijner Jan Vrijeels. Het stadhuis had één toren (kant Kerkstraat), maar oorspronkelijk moesten er zeven torens op geko-

men zijn. Doch deze aan de hoek kwamen er niet door geldgebrek. De toren werd in 1773 afgebroken en vervangen door een nieuwe. In 1886 zou men de hele gevel van het stadhuis vernieuwen. Oostende heeft altijd een zwak gehad voor het afbreken, herbouwen, verbouwen en terug afbreken van allerlei gebouwen! Een tweede verdieping werd bijgebouwd en de toren werd voor een tweede keer herbouwd in het jaar 1895. Het gebouw was in rode baksteen en blauwsteen opgetrokken.

Het stadhuis zelf had al veel beroemde bezoekers gekend, zoals de Aartshertogen Christina en Albertus, Napoleon Bonaparte, de Belgische koningen Leopold I en II, koning Albert en Leopold III. Prins Karel was één van de laatste bezoekers. Hij kwam er als laatste het gulden boek tekenen dat een paar dagen later ook in de brand verdween.

In 1854 heeft het dienst gedaan als casino, dit om tegemoet te komen aan de wens van de Engelse toeristen die bij minder goed weer wilden kaartspelen.

Het kansspel zou er maar komen als een eerste Kursaal op de Zeedijk in 1854 gebouwd werd.

Het stadhuis deed tevens dienst als stedelijk museum van schone kunsten. Bij de oudere meesters had men er schilderijen van Van Oost en Van Ostade, doch enkele schilderijen en heel wat etsen van James Ensor gingen in de vlammen op.

Tot slot nog een woordje over de beiaard. Veel kenners uit de tijd beweerden dat de klokken te metaalachtig klonken en in de Oostendse Revues werd de draak gestoken met de beiaard die „flikker” sloeg. Later kwam daar toch verbetering in.

De sierlijke toren van het stadhuis in de richting van de Kerkstraat. Men ziet er de beiaardklokken hangen. Spijtig werd een telefoondradenkonstruktie op het dak naast de toren geplaatst. Men ziet ook de eerste terrassen op het Wapenplein verschijnen. (Circa 1902)

Na de woelige mei-dagen werd de herbeginnde stedelijke administratie ondergebracht in het Vrederecht. (Omer Vilain)

17 OSTENDE Place d'Armes, Hôtel de Ville
Un jour de fête.

Het Wapenplein op een feestdag. Vlaggen hangen uit op het stadhuis. Op de kiosk speelt een harmonie. (Circa 1900)